

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретичні основи камерно-ансамблевого виконавства

Освітня програма

Інструментально-виконавське мистецтво

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від 16 січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ - 2024

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теоретичні основи камерно-ансамблевого виконавства
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	Круль Петро Франкович
Контактний телефон викладача	+380508681090
Е-mail викладача	petro.krul@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів
Обсяг дисципліни	180 год., 6 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	–
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>Український камерно-інструментальний ансамбль являє собою складне, часом суперечливе явище, викликане особливостями культурної ситуації в країні. Тут чітко вирізнялись два періоди. На початку минулого сторіччя українська музична культура переживала розквіт, справжнє відродження. Вона відзначалася розмаїттям стилів та напрямків, високим рівнем композиторської творчості.</p> <p>Як відомо, початок ХХ століття залишив суттєвий відбиток у жанровій панорамі української музики, зокрема в галузі камерно-інструментальних ансамблів. Хоча цей вид кількісно і поступався оперній, симфонічній чи вокальній творчості, все ж його мобільність і традиційна спрямованість на пошуки якнайбільше відповідали прагненню митців виробити нові засоби та прийоми, необхідні для правдивого зосередження тієї гами настроїв, яка була б співзвучна бурхливим перетворенням у суспільстві. Останнє спричинило й динамічні зміни в соціальному функціонуванні інструментально-ансамблевої музики.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><u>Метою</u> викладання навчальної дисципліни «Теоретичні основи камерно-ансамблевого виконавства» є простеження генези камерно-інструментальних ансамблів у взаємозв'язку з стилями різних епох, з еволюцією форм музичного життя, з особливостями національної школи, з процесом розвитку виконавського мистецтва.</p> <p><u>Основним завданням</u> вивчення дисципліни «Теоретичні основи камерно-ансамблевого виконавства» є проаналізувати і переосмислити з позицій нових підходів, найбільш типові форми та методи сприйняття, популяризації камерно-інструментальної літератури для оркестрових інструментів і практики музикування у сучасних умовах.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 2. Здатність розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності. ЗК 4. Здатність до розв'язання проблем. ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Здатність до критики та самокритики. ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій. ЗК 10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 14. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ФК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності. ФК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.</p>	

ФК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

ФК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

ФК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

ФК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

ФК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

ФК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

ФК 16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

ФК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності.

ФК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Володіти методами та навичками сольного та ансамблевого співу, репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- **Знати**
  - ▶ анатомо-фізіологічні особливості виконавського апарату;
  - ▶ технологічні особливості камерно-ансамблевого виконавства як специфічної культури, тобто якість музики та музикування;

- ▶ загально-музичні та специфічні засоби фразування в камерно-ансамблевому виконавстві;
- ▶ основні етапи роботи з камерно-ансамблевою літературою.
- **Вміти**
  - ▶ визначати музично-виконавські здібності камерно-ансамблевого музикування, формувати правильні постановочні навички, культивувати навички постійного слухового контролю, аналізувати технічні труднощі та відбирати правильні виконавські засоби для їх подолання;
  - ▶ виховувати художній музичний смак і художній кругозір, розуміння стилістичних особливостей творів для камерного-ансамблю композиторів різних національних шкіл та культурних епох;
  - ▶ добирати навчальний репертуар з кращих зразків світового камерно-інструментального виконавства
  - ▶ розуміти стиль музикування в камерному ансамблі, що синтезує в собі концертність і камерність.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	40
практичні / семінарські	20
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
V, VI	Музичне мистецтво	III	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
------------	------------------	------------	-------------------	----------------	---------------------

I семестр Змістовий модуль 1

Виконавська творчість музиканта-ансамбліста	семінар	1, 2,6,7, 13	4	макс. 100 б.	вересень
Художні твори камерно-інструментального жанру	семінар	3,7, 15	4	макс. 100 б.	вересень
Принципи формування навчального художнього репертуару для камерно-інструментального виконавства	семінар	7,8, 10-12	4	макс. 100 б.	жовтень
Інтерпретація художнього репертуару у камерно-інструментальному жанрі	семінар	5,6, 10-12	4	макс. 100 б.	жовтень

Змістовий модуль 2

Темпові поняття у камерно-інструментальному виконавстві	семінар	7, 10- 12	4	макс. 100 б.	листопад
Динамічні особливості камерно-інструментального виконавства	семінар	7, 10- 12	4	макс. 100 б.	листопад
Орнаментика у камерно-інструментальному жанрі	семінар	1, 10- 12, 16	4	макс. 100 б.	грудень

II семестр Змістовий модуль 1					
Штрихи у камерно-інструментальному виконавстві	практичне заняття	7, 10-14, 16	4	макс. 100 б.	лютий
Виконавська техніка у камерно-інструментальному музикуванні	практичне заняття	7, 10-14	4	макс. 100 б.	лютий
Інтонування в камерно-інструментальному музикуванні	практичне заняття	7, 10-14	6	макс. 100 б.	березень
Розуміння фрази у камерно-інструментальному музикуванні	практичне заняття	7, 10-14	4	макс. 100 б.	березень
II семестр Змістовий модуль 2					
Відчуття форми у камерно-інструментальному музикуванні	практичне заняття	4,7, 10-15	6	макс. 100 б.	квітень
Камерний ансамбль і виховання оркестрового музиканта	практичне заняття	4,7, 10-12	4	макс. 100 б.	травень
Організація публічного виступу	практичне заняття	8,9, 10-14	4	макс. 100 б.	червень
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<u>I семестр</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів <u>II семестр</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів				
Умови допуску до підсумкового контролю	До складання іспиту допускаються студенти, які за результатами двох змістових модулів набрали не менше як 25 балів.				
7. Політика курсу					
<p>Програма вивчення спецкурсу «Теоретичні основи камерно-ансамблевого виконавства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Музичне мистецтво». Предметом вивчення навчальної дисципліни є простеження генези камерно-інструментальних ансамблів у взаємозв'язку з стилями різних епох, з еволюцією форм музичного життя, з особливостями національної школи, з процесом розвитку виконавського мистецтва.</p> <p>В основі курсу закладено новий міждисциплінарний напрям наукового пошуку, що дає змогу реалізувати принцип поліпарадигмальності музично-виконавської освіти у двох напрямках – персоніфікованому та метафізичному.</p> <p>Базою для вивчення дисципліни є нормативні курси з основ теорії виконавської майстерності, історії виконавства на оркестрових інструментах, інструментознавства.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Камерно-інструментальний ансамбль у музично-виконавському мистецтві. 2. Виконавська творчість музиканта-ансамбліста. 3. Основні засоби музично-виконавської виразності. 4. Оновлення змісту підготовки музиканта-ансамбліста.</p> <p>На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин (40 – аудиторна робота, 120 – самостійна робота), 6 кредитів ЕКТС.</p>					

8. Рекомендована література
1. Апатський В.М. Теорія і практика виконавства на духових інструментах. - К., 2006.
2. Круль П.Ф. Духовий інструментарій в історії музичної культури України. Підручник для вищих музичних закладів IV рівня акредитації, Івано-Франківськ, 2013.
3. Круль П.Ф. Національне духове інструментальне мистецтво українського народу», (Київ, 2002).
4. Круль П.Ф. Процес професійного становлення студента-митця // Збірник наукових праць УЦКД, Київ: 2008. – С.49-53.
5. Круль П.Ф. Оновлення змісту музичної освіти в контексті європейської інтеграції // Матеріали Міжнародного наукового семінару «Проблеми вдосконалення освітніх та правових механізмів діяльності культурно-мистецьких організацій». – Київ.: - С.16-19.
6. Круль П. Ф. Інноваційна модель сучасної професійної мистецької освіти // Науковий збірник НМАУ ім. П.І Чайковського «Музична освіта». - Виконавське музикознавство. – кн. XX.- Вип.. IV. - С. 16-19.
7. Круль П.Ф. Виконавська проекція як ефективна форма підготовки ансамблевого музиканта // Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського. Виконавське музикознавство. Вип. 67, кн.17. - С.153-160.
8. Круль П.Ф. Процес професійного становлення студента-митця //Всеукраїнська науково-практична конференція «Художньо-освітній простір України в контексті новітньої історії». – Київ. – лютий 2008 р.
9. Круль П.Ф. Оновлення змісту музичної освіти в контексті європейської інтеграції// Міжнародний семінар “Євроінтеграційні процеси української музичної освіти”. - Одеса-Київ. - 2013.
10. Круль П.Ф. Український камерний ансамбль духових інструментів I пол.ХVIII ст. // Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського. – Київ. – 2005. с.112-119.
11. Круль П.Ф. Академічне камерно-ансамблеве виконавство в музичній культурі України. // Україна соборна. Збірн. Наук. стат. – Вип.. 2. – Ч.П. – К.: Інститут історії України НАНУ, 2006. с. 96-101.
12. Круль П.Ф. 30-40рр. ХХ сторіччя в українському камерно-ансамблевому музиченні на духових інструментах. //Науковий вісник РДГУ, Рівне, 2007. с.75-86.
13. Круль П.Ф. Виконавська форма і шляхи її реалізації // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Л.Українки, Луцьк: 2008. с.63-71.
14. Круль П.Ф. Виконавська проекція як ефективна форма підготовки ансамблевого музиканта// Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського. Виконавське музикознавство. Вип. 67, кн.17.с. 153-160.
15. Круль П.Ф. Український камерний ансамбль духових інструментів ХХ століття // Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя. Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції. Випуск 5. - Рівне: Волинські обереги, 2013. с. 144-148.
16. Муратов С. Образно-художественные и технические ресурсы штриховой техники скрипача: Дисс.... канд. иск. – К., 1993.

Викладач _____/Круль П.Ф./